

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 7 MEI
2004 TOT OPRICHTING VAN HET PUBLIEKRECHTELIJK VORMGEGEVEN
EXTERN VERZELFSTANDIG AGENTSCHAP "VLAAMSE DIENST VOOR
ARBEIDSBEMIDDELING EN BEROEPSOPLEIDING"**

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet heeft als doelstelling om de Raad van Bestuur van de VDAB af te slanken zoals voorzien in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029. Hierbij wordt voorzien in de helft min één onafhankelijke bestuurders. In concreto zullen er 4 bestuurders aangeduid worden op voordracht van de werkgeversorganisaties, 4 op voordracht van de werknemersorganisaties en 7 onafhankelijke bestuurders. De Vlaamse Regering benoemt uit de 7 onafhankelijke bestuurders de voorzitter.

Daarnaast worden ook (net als op heden het geval is) 2 regeringscommissarissen aangesteld en zal ook de gedelegeerd bestuurder in de Raad van Bestuur zetelen. De regeringscommissarissen en de gedelegeerd bestuurder hebben net als op heden het geval is geen stemrecht.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

Dit ontwerp van decreet heeft als doelstelling om de Raad van Bestuur van de VDAB af te slanken zoals voorzien in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029. Hierbij wordt voorzien in de helft min één onafhankelijke bestuurders. In concreto zullen er 4 bestuurders aangeduid worden op voordracht van de werkgeversorganisaties, 4 op voordracht van de werknemersorganisaties en 7 onafhankelijke bestuurders. De Vlaamse Regering benoemt uit de 7 onafhankelijke bestuurders de voorzitter.

Daarnaast worden ook (net als op heden het geval is) 2 regeringscommissarissen aangesteld en zal ook de gedelegeerd bestuurder in de Raad van Bestuur zetelen. De regeringscommissarissen en de gedelegeerd bestuurder hebben net als op heden het geval is geen stemrecht.

A. Situering

Voorliggend ontwerp van decreet heeft betrekking op het beleidsveld Werk en het inhoudelijk structurelement (ISE) Thema-Overschrijdend.

Beleidsdoelstellingen:

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 (p. 27) vermeldt: “We slanken de raad van bestuur van de VDAB af en zorgen voor de helft min één onafhankelijke bestuurders. De beheersovereenkomst wordt onderschreven door alle bestuurders.”

De Beleidsnota 2024-2029 (p. 43) vermeldt:

“Hervorming van de structuren en raad van bestuur VDAB

VDAB zal zich in de komende jaren optimaal organiseren om de door het regeerakkoord opgelegde verwachtingen zo goed mogelijk in te lossen. Een afslanking van de tussen- en managementstructuren maakt daar onderdeel van uit. We zetten in op een doordachte bestuursstructuur die sterk en daadkrachtig is en toegevoegde waarde creëert in samenwerking met de Vlaamse regering. Daarnaast wordt ook de raad van bestuur van VDAB afgeslankt en hervormd. De Vlaamse Regering is van mening dat gelet op de ingrijpende besparingen op de VDAB het billijk is dat ook de raad van bestuur een voorbeeldfunctie vervult op vlak van besparingen en zich kan toespitsen op de kerntaken: strategische aansturing en besluitvorming. Verder wordt voorzien in vertegenwoordiging van onafhankelijke bestuurders. De intrede van deze onafhankelijke bestuurders dient bij te dragen aan het kritisch begeleiden en ondersteunen van de hervormingen die in het regeerakkoord werden afgesproken.”

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 stelt een hervorming van de VDAB voor. Onder meer middels een hervormde Raad van Bestuur.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 (p. 27) vermeldt: “We slanken de raad van bestuur van de VDAB af en zorgen voor de helft min één onafhankelijke bestuurders. De beheersovereenkomst wordt onderschreven door alle bestuurders.”

De Beleidsnota 2024-2029 (p. 43) vermeldt:

“Hervorming van de structuren en raad van bestuur VDAB

VDAB zal zich in de komende jaren optimaal organiseren om de door het regeerakkoord opgelegde verwachtingen zo goed mogelijk in te lossen. Een afslanking van de tussen- en managementstructuren maakt daar onderdeel van uit. We zetten in op een doordachte bestuursstructuur die sterk en daadkrachtig is en toegevoegde waarde creëert in samenwerking met de Vlaamse regering. Daarnaast wordt ook de raad van bestuur van VDAB afgeslankt en hervormd. De Vlaamse Regering is van mening dat gelet op de ingrijpende besparingen op de VDAB het billijk is dat ook de raad van bestuur een voorbeeldfunctie vervult op vlak van besparingen en zich kan toespitsen op de kerntaken: strategische aansturing en besluitvorming. Verder wordt voorzien in vertegenwoordiging van onafhankelijke bestuurders. De intrede van deze onafhankelijke bestuurders dient bij te dragen aan het kritisch begeleiden en ondersteunen van de hervormingen die in het regeerakkoord werden afgesproken.”

Impactanalyse

De budgettaire impact van dit decreet is beperkt.

Implementatie

Na inwerkingtreding van dit decreet zal de nieuwe Raad van Bestuur samengesteld worden, volgens de modaliteiten zoals opgenomen in het Bestuursdecreet.

C. Totstandkomingsprocedure

De Inspectie van Financiën verleende advies op 16 oktober 2024.

Het Begrotingsakkoord werd afgeleverd op 24 oktober 2024.

De SERV verleende advies op 6 november 2024.

- 1) *“Via art. 63 wil de Vlaamse Regering de omvang en samenstelling van de raad van bestuur van de VDAB wijzigen via een aanpassing van art. 7 van het VDAB-oprichtingsdecreet. De wens om de VDAB te hervormen, was ook al opgenomen in het regeerakkoord. De SERV is van mening dat de hervorming van de raad van bestuur van de VDAB niet thuishoort in het programmadecreet, gelet op de zeer minimale begrotingsimpact (zie ook de inleiding van dit advies). Dit zou via een apart decreet moeten worden geregeld.”*

Antwoord: Door dit eigenstandig decreet wordt er gehoor gegeven aan de opmerking van de SERV.

- 2) *Naast een andere samenstelling van de raad van bestuur, wil de Vlaamse Regering het management afslanken, het uitbestedingsbeleid optimaliseren en de beroepsopleiding en loopbaanbegeleiding naar partners verschuiven in functie van kostenefficiëntie (conform het regeerakkoord). Dit zijn grote ingrepen die vragen om doordachte en structurele keuzes. Eerder dit jaar werkten de sociale partners binnen de SERV al een blauwdruk uit met concrete voorstellen over de structuur, het kader en de werking van VDAB. Deze kunnen als basis fungeren voor deze ingrepen. Zo onderstrepen de sociale partners in deze blauwdruk ook het belang van een zo optimaal mogelijke samenstelling van de raad van bestuur, maar ze geven hier wel een iets andere invulling aan. Ze pleiten voor zes vertegenwoordigers van de werknemersbank, zes vertegenwoordigers van de werkgeversbank, de voorzitter, twee regeringscommissarissen, aangevuld met drie onafhankelijke bestuurders met gespecialiseerde competenties. Wat deze onafhankelijke bestuurders betreft: de sociale partners leveren binnen de raad van bestuur al heel wat expertise aan i.v.m. ondernemerschap, arbeidsmarktbeleid, sociaal overleg ... Daarom is het wenselijk om op basis van hun analyse van aanwezige expertise, onafhankelijke bestuurders te zoeken met een aanvullend competentieprofiel. De sociale partners willen betrokken worden bij de gehele selectieprocedure van de bijkomende onafhankelijke bestuurders: dus van het vaststellen van de vereisten waaraan de kandidaten moeten voldoen tot aan het voordragen van de selectie aan de Vlaamse regering. Om te komen tot een efficiënt activeringsbeleid onderstrepen de sociale partners in hun blauwdruk het belang van een doordachte governancestructuur met een sterk en daadkrachtig dagelijks bestuur én een goed functionerende raad van bestuur die toegevoegde waarde creëert in samenwerking met de Vlaamse Regering. De verschillende rollen (leden van de raad van bestuur inclusief voorzitter raad van bestuur, voogdijminister, regeringscommissarissen, management) binnen de governancestructuur van de VDAB behoeven zeker verdere uitklaring. De vernieuwde raad van bestuur moet zich ten volle kunnen toespitsen op zijn kernopdrachten met name strategische aansturing en besluitvorming. Goede ondersteuning van de werkzaamheden via voorbereidend overleg, studie- en advieswerk in (door de raad*

van bestuur te op te richten) commissies of comités draagt hier toe bij. Het is belangrijk hun werking, samenstelling en verhouding t.a.v. de raad van bestuur te optimaliseren en scherp te stellen.

Het is noodzakelijk en urgent dat er (structureel) overleg komt tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners. In het regeerakkoord wordt expliciet verwezen naar de SERV, het VESOC en de sociale partners als volwaardige partners bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. De SERV stelt echter vast dat in verschillende dossiers fundamentele zaken al beslist beleid zijn zonder voorafgaand gesprek. Dit is een valse start. Het is in het belang van de Vlaamse Regering zelf dat veranderingen en hervormingen gedragen worden door sociale partners en mensen uit het werkveld. Concreet, wat de hervorming van de VDAB betreft – een belangrijk dossier gezien het om dé regisseur van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid gaat –, roept de SERV de Vlaamse Regering op om:

- 1. de voorstellen uit de visietekst van de sociale partners ter hand te nemen.*
- 2. de sociale partners via de SERV volwaardig bij dit dossier én bij het ruimere arbeidsmarktbeleid te betrekken. De SERV biedt immers meerwaarde door inhoudelijke expertise, sterk studiewerk en vooral als representatief forum voor akkoorden en gedragen beleidsadvies in Vlaanderen. Dringend en grondig overleg met de minister van Werk vooraleer deze hervormingen worden uitgerold, is dan ook wenselijk.”*

Antwoord:

Het Regeerakkoord houdt rekening met de blauwdruk die door de sociale partners werd voorbereid. Zo vindt de idee om de Raad van Bestuur te versterken met onafhankelijke bestuurders zijn oorsprong in deze blauwdruk.

De Raad van State verleende advies op 4 november 2024.

De opmerkingen werden verwerkt in de decreetstekst. Concreet wordt het “volledige artikel 7 “vervangen en niet enkel § 1 van artikel 7.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden, vermeld in artikel 127, §1, eerste lid, 2°, van de Grondwet alsook gewestaangelegenheden, vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

Wanneer bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing zijn op zowel de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaamse Gewest is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld (zie advies Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048 van 10 april 1996). Het voorliggend ontwerp van decreet regelt zowel gewestaangelegenheden, meer bepaald binnen het domein arbeidsbemiddeling, zoals bedoeld in artikel 6, §1, IX, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, als gemeenschapsaangelegenheden, met name aangelegenheden die kunnen worden gekwalificeerd als “beroepsopleiding en -bijscholing” in de zin van artikel 4, 16° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

De Raad van Bestuur van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) is samengesteld uit een voorzitter en 10 vertegenwoordigers van respectievelijk de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties. De VDAB was tot nu toe uitgezonderd van artikel III.40 bestuursdecreet, waardoor ze niet verplicht was om onafhankelijke bestuurders te laten zetelen in de raad van bestuur. Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 brengt hier verandering in en neemt volgende passage op: “We slanken de raad van bestuur van de VDAB af en zorgen voor de helft min één onafhankelijke bestuurders. (Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 blz 27)”

In uitvoering van het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 wordt het ledenaantal en de samenstelling van de raad van bestuur gewijzigd. Concreet wordt:

- 1) het ledenaantal verminderd met 6 vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties en 6 vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties;
- 2) worden 7 onafhankelijke bestuurders toegevoegd.

Dit artikel vervangt het huidige artikel 7 VDAB-decreet, dat bepaalt dat onafhankelijke bestuurders tot op heden geen deel uitmaken van de raad van bestuur. Met dit artikel worden onafhankelijke bestuurders toegevoegd aan de raad van bestuur. De onafhankelijke bestuurders bestaan uit minstens één derde van de stemgerechtigde leden, zoals bepaald in artikel III.40 van het bestuursdecreet. De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van ten minste twee kandidaten per vacant mandaat, door de Vlaamse regering aangesteld, op voordracht van de raad van bestuur.

Artikel III. 40 tot en met III.43 van het bestuursdecreet zijn van toepassing op de onafhankelijke bestuurders.

De gedelegeerd bestuurder maakt deel uit van de raad van bestuur en is niet stemgerechtigd.

De voorzitter zal door de Vlaamse regering worden benoemd uit één van de onafhankelijke bestuurders en is stemgerechtigd.

De regeringscommissarissen worden aangesteld conform artikel III.13 van het bestuursdecreet.

De overige leden van de raad van bestuur zullen worden aangeduid door de Vlaamse regering op voordracht van geledingen uit het maatschappelijk middenveld, inzonderheid de representatieve organisatie van werkgevers en de representatieve organisaties van de werknemers. Deze leden zijn stemgerechtigd.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR